

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 4 hallituksen esitykseen Sveitsin kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 7 päivästä helmikuuta 1986 lähettänyt hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 249/1985 vp. ulkoasiainvaliokuntaan. Eduskunnan päätöksen mukaisesti ulkoasiainvaliokunta on pyytänyt asiasta sosiaalivaliokunnan lausunnon, joka on tämän mietinnön liitteenä. Asian johdosta ovat olleet kuultavina toimistopäällikkö Sakari Juuti ulkoasiainministeriöstä ja ylitarkastaja Matti Kari sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä. Käsiteltyään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittaen seuraa-

vaan. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Sveitsin kanssa kesäkuussa 1985 sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä sopimus, sekä lakiehdotuksen sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä. Sopimuksen tarkoituksena on taata kummankin sopimusmaan kansalaisille vastavuoroisesti periaatteessa samat sosiaaliturvaetuudet toisessa sopimusvaltiossa kuin omassa maassa.

Sveitsissä asuu ja työskentelee noin 4 000 suomalaista ja vastaavasti Suomessa asuu noin 300 Sveitsin kansalaista. Sopimuksessa määrätään ne periaatteet ja menettelytavat, joiden mukaisesti toisen valtion kansalaiset ja heidän jälkeen jääneet omaisensa rinnastetaan sopimuksen soveltamisalaa kuuluvien etuuksien osalta toisen valtion vastaaviin henkilöryhmiin.

Lähtökohtana sopimusneuvotteluissa on ollut, että sopimuksen aiheuttamat taloudelliset edut ja lisäkustannukset tasoittuvat pitkällä aikavälillä sopimusvaltioiden kesken. Vaikka tarkkoja tietoja sopimuksen hyödyistä ja kustannuksista on tässä vaiheessa vaikea esittää, pidetään todennäköisenä, että Suomen saavuttamat edut Sveitsissä asuville ja työskenteleville suomalaisille ovat rahallisesti suuremmat kuin Suomessa asuville sveitsiläisille. Koska sopimuksessa ei ole määräyksiä matkailijoille ja muille tilapäisesti oleskeleville tarkoitettusta sairaanhoidosta, sopimuksen hyöty voidaan arvioida toisessa sopimusvaltiossa

työskentelevien ja asuvien oman valtion kansalaisten määrän perusteella.

Sopimus, joka on tarkoitus ratifioida mahdollisimman pian, tulee voimaan ratifioimiskirjojen vaihtokuukautta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä. Voimaantulon jälkeen sopimuksen määräyksiä sovelletaan oikeuksiin, jotka ovat olleet kertymässä sopimuksen voimaan tullessa sekä ennen sopimuksen voimaantuloa sattuneen tapahtuman perusteella myönnettäviin muihin etuuksiin kuin kertakaikkisiin korvauksiin. Sopimus ei kuitenkaan perusta oikeutta etuuden saamiseen sopimuksen voimaantuloa edeltävältä ajalta.

Sopimuksen 9 artiklan määräykset merkitsevät valtuutusta normin antoon. Sopimuksen 25, 28, 32 ja 33 artiklan sekä sopimukseen liittyvän päätöspöytäkirjan 5 kohdan määräykset poikkeavat voimassa olevasta vero- ja sosiaaliturvalainsäädännöstä. Tämän vuoksi sopimus vaatii näiltä osin eduskunnan suostumuksen.

Hallituksen esityksen, sosiaalivaliokunnan lausunnon ja saamansa selvityksen perusteella ulkoasiainvaliokunta pitää sopimusta tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien ehdotusten hyväksymistä.

Edellä esitettyyn viitaten ulkoasiainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi ne Bernissä 28 päivänä kesäkuuta 1985 Suomen tasavallan ja Sveitsin valaliiton välillä sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 7 päivänä maaliskuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Liikanen, varapuheenjohtaja Zilliacus, jäsenet Aaltonen,

Helminen, Kanerva, Kortesalmi, E. Laine, Paasio, Tuomaala ja V. Vennamo sekä varajäsenet Hirvelä ja Paasilinna.

EDUSKUNNAN
SOSIAALIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä

25 päivänä helmikuuta 1986

Lausunto n:o 1

Ulkoasiainvaliokunnalle

Ulkoasiainvaliokunta on 11 päivänä helmikuuta 1986 pyytänyt eduskunnan päätöksen mukaisesti sosiaalivaliokunnan lausunnon hallituksen esityksestä n:o 249/1985 vp. Sveitsin kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuuluttavina toimistopäällikkö Sakari Juuti ulkoasiainministeriöstä, ylitarkastaja Matti Kari sosiaali- ja terveysministeriöstä, oikeustieteen lisensiaatti Mauno Lindroos Kansaneläkelaitoksesta ja lakimies Tarja Heinilä-Hannikainen Eläketurvakeskuksesta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan Suomen ja Sveitsin välinen sosiaaliturvasta tehty sopimus hyväksyttäväksi sekä hyväksyttäväksi lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaan saattamisesta. Sopimuksen mukaan kummankin maan kansalaisille taataan vastavuoroisesti periaatteessa samat sosiaaliturva-

etuudet toisessa sopimusvaltiossa kuin omassa maassa. Sopimuksessa määrätään myös periaatteista ja menettelytavoista, joiden mukaisesti toisen valtion kansalaiset ja heidän jälkeensä jääneet omaiset rinnastetaan sopimuksen soveltamisalan kuuluvien etuuksien osalta toisen valtion vastaviin henkilöihin. Sopimus koskee lähinnä vanhuusvakuutusta, perhevakuutusta, kansaneläkettä, tapaturmavakuutusta ja ammattitauteja, eräitä perhelisiä ja sairausvakuutusta sekä invalidi-
dihuoltoa.

Sosiaalivaliokunta on käsitellyt hallituksen esitystä oman toimialansa kannalta. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä sosiaalivaliokunta pitää ehdotusta tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Tästä syystä sosiaalivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät ehdotukset hyväksyttäisiin.

Sosiaalivaliokunnan puolesta:

Tarja Halonen

Pentti Arajärvi

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Halonen ja varapuheenjohtaja S. Mikkola sekä jäsenet Aho-

nen, Ikonen, H. Kemppainen, Könkkölä, Lipponen, Louvo, Nordman, Paavilainen, Rantanen, Raudaskoski, Skön ja Stenius-Kaukonen.

